

steriet. Det sidste Arbejde, Rink fik udført for sine kjære Grønlændere, var Oprettelsen af Grønlænderhjemmet, det vil sige et Sted, hvor de unge Grønlændere, der skulde uddannes i Kjøbenhavn til Haandværkere o. s. v., kunne opholde sig. Tanken var tiltalende, og Ministeriet gav sin Tilladelse til, at han lod opføre en Villa og deri indlogere de unge Grønlændere.

Imidlertid var Rink, der aldrig i nogen synderlig høj Grad havde haft Evnen til at forhandle med Folk, der var af en anden Mening end han, efterhaanden bleven saa nervøs og sygelig pirrelig, at han tog sig de i og for sig ubetydelige Bemærkninger, Ministeriet gjorde angaaende hans Ledelse af Grønlænderhjemmet, altfor nær, ja endog saa nær, at han tilsidst mente ikke at kunne forsvare at beholde Direktørposten. Temmelig pludselig søgte han saa sin Afsked, og denne bevilgedes ham den 28. Januar 1882.

Aaret efter bosatte Rink sig med sin i Grønland fødte Hustru, Signe født Møller, der har skaffet sig et Navn i Literaturen ved sine ypperlige Skildringer af Grønlændernes Liv og deres Forhold til de Danske, sig i Kristiania, hvor deres eneste Barn, en Datter, var gift. Her fortsatte Rink sine Studier over Eskimoerne, navnlig sammenlignede han de forskellige Dialekter, og Resultatet heraf fremlagde han i 11te Hefte af „Meddelelser om Grønland“ 1887 under Titelen: „*The Eskimo Tribes, their distribution and characteristics especially in regard to language*“.

Rink var, uagtet han rystede stærkt paa Haanden, en overordentlig flittig Skribent, og foruden de ovenfor nævnte Hovedværker har han i danske og udenlandske Tidsskrifter skrevet en Mængde Afhandlinger, der alle have det samme Formaal, nemlig at udbrede Kjendskab til hans kjære Grønlands Natur og Befolkning.*)

Mindre Meddelelser.

Bog anmeldelse. De Missionærer og Andre i Grønland, der ifølge deres Stilling have set sig nødsagede til at skulle sætte sig ind i det grønlandske Sprog, saaledes som dette tales i vort nordlige Biland, have i lange Tider haft adskillige Vanskeligheder at kjæmpe med for at komme grundigt tilbunds i Sproget.

I den første Halvdel af indeværende Aarhundrede var man saa godt som udelukkende henvist til det af *Otho Fabricius* i 1801 udgivne Værk: „Forsøg til en forbedret Grønlandsk Grammatica“. I Tidens Løb undergik Sproget imidlertid saa store Forandringer, at denne Grammatik, især paa Grund af den deri anvendte Skrivemaade, i en lang Aarrække næsten var ubrugelig som Hjælpe middel til Studiet af Sproget. Herpaa søgte afd. Seminarielærer ved Godthaab *Samuel Kleinschmidt*, der dengang endnu stod i Brødremissionens Tjeneste, at raade Bod og udgav i 1851 sin „Grammatik der groenländischen Sprache“ (trykt og udgivet i Berlin). Han anvendte heri en ny grønlandsk Ortografi, der paa en bedre Maade svarede til Udtalen af Ordene, og denne Ortografi er senere benyttet saavel ved Udgivelsen af Bøger som af de Indfødte selv i Skrift; til denne Grammatik, der imidlertid ogsaa havde sine Skyggesider, idet den var affattet i et meget koncist og utilgængeligt Sprog, hvorfor der stilledes store Fordringer til Læseren i Henseende til Kjendskab til Tydsk, have Missionærerne og andre Embedsmænd i mange Aar været henviste; først i 1888 udgav Missionær *Chr. Rasmussen* paa Direktoratet for den Kongelige grønlandske Handels Foranstaltning en „Grønlandsk Sproglære“, affattet i det danske Sprog, hvilken Bog er et selvstændigt Arbejde, om den end er bygget paa de samme Grundsætninger som *Kleinschmidt*s Grammatik.

I lexikalisk Henseende have de Vedkommende ogsaa i mange Aar været uheldigt stillede. I 1804 udgav *Otho Fabricius* en grønlandsk Ordbog (trykt i Kjøbenhavn) ledsaget af et dansk Register over Ordene. Til dette Værk har man været henvist, indtil forannævnte *S. Kleinschmidt* paa Foranstaltning af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og med det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Understøttelse i 1871 udgav en „omarbejdet grønlandsk Ordbog“ (trykt i Kjøbenhavn), i hvilken den nye Skrivemaade var fulgt.

Som Alt, hvad *Kleinschmidt* udgav, var ogsaa dette

hans Arbejde meget grundigt og samvittighedsfuldt behandlet, og det manglede kun et dansk Register eller en dansk-grønlandsk Del for at være et i alle Henseender godt og praktisk Hjælpe middel for dem, der skulde sætte sig ind i det grønlandske Sprog; disse vare saaledes stadig henviste til at benytte sig af det af *Fabricius* givne Register for ved Hjælp af dette at finde Ordet i *Kleinschmidt*s Ordbog, hvilket Arbejde i de fleste Tilfælde var forbundet med meget Bryderi, særlig da det af *Fabricius* givne Register var forældet og i ortografisk Henseende maatte anses for ubrugeligt.

Imidlertid er der i disse Dage raadet Bod paa dette Savn, idet der er udkommet en „*Dansk-grønlandsk Ordbog*“ ved *J. Kjer* og *Chr. Rasmussen*, udgivet paa Foranstaltning af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Kjøbenhavn 1898.

Man kan kun være D'Hrr. *Kjer* og *Rasmussen* taknemlige for, at de have paataget sig dette besværlige og omfattende Arbejde, der i høj Grad har lettet de deri Interesserede Adgangen til at sætte sig ind i det vanskelige grønlandske Sprog. At det foreliggende Værk er grundigt og tilforladeligt udarbejdet, derfor borge tilstrækkeligt Udgivernes Navne.

J. Kjer har i en længere Aarrække været Missionær i Grønland og har, efter at have søgt sin Afsked, bevaret sin Kjærlighed til det grønlandske Folk og stadig syset med literære Arbejder i det grønlandske Sprog; hans Grundighed som Oversætter og Literat er noksom bekjendt.

Chr. Rasmussen (den samme, som ovenfor er omtalt), har siden 1878 virket som Missionær i Grønland og maa ogsaa siges at være en særlig kompetent Dommer med Hensyn til grønlandsk Sprog. Ordbogen er ledsaget af et „Suplement til den grønlandske Ordbog“, udgivet af bemeldte *Chr. Rasmussen*, hvilket Suplement er udarbejdet i nøje Tilslutning til *Kleinschmidt*s Ordbog og indeholder grønlandske Ord, der ikke ere optagne i sidstnævnte Ordbog.

Carl Ryberg.

*) Til Hjælp ved denne Fremstilling har Fru Rink sendt mig nogle af sine private Optegnelser, hvorfor jeg bringer hende min ærbødige Tak.